Rhythmix

Lesbrief bij de muzikale live show *Rhythmix* van Philzuid voor groep 7-8.

Inhoud

Vooraf....3
Voorbereiding en benodigdheden....4
Instuderen *Rhythmix lied*....6
Les 1: We gaan beginnen....7
Les 1A: Het Orkest....7
Les 1B: Dirigent voor één dag....8
Les 1C: Instrumentenquiz....9
Les 2: De Quiz!....10
Les 2A: Beethoven....10
Les 2B: Cover it!....11
Les 2C: *De Quiztune*....13
Les 3: Body… wattes?....155
Les 3A: Doe je mee?!....155
Les 3B: Bodypercussion....166
De dag van de voorstelling....167
Les 4: Wat is jouw ritme?....188

Dit lesmateriaal is vervaardigd door Maud Broeksteeg.

De website voor het digitale lesmateriaal is gemaakt door Studio Kloek

Vooraf

Deze lesbrief is een handleiding bij het online lesmateriaal van de voorstelling *Rhythmix*. In deze muzikale voorstelling nemen Philzuid en Percossa de leerlingen mee in allerlei soorten muziek. Het is een echte liveshow vol actie en reactie, maar ook mooie luistermomenten met prachtige muziek van Ravel, Beethoven en Tsjaikovski. Tijdens *De Quiz* krijg je antwoord op verschillende vragen zoals: *Kun je een speld horen vallen als het orkest speelt?*

De uitvoerenden van de voorstelling:
Orkest: Philzuid, **dirigent** Hans Leenders, **regie** Jos Thie, **solisten Percossa** Freek Koopmans, Janwillem van der Poll, Eric Robillard en Frans Kemna

Maar let op! De voorstelling wordt niet alleen gegeven door het orkest en Percossa, maar ook door jou en je klas! Jullie zijn samen met Percossa en Philzuid de sterren van de voorstelling. Daar moet je, net als Percossa en het orkest, wel goed voor oefenen. Door middel van het speciaal ontwikkelde lesmateriaal bereid je de leerlingen en jezelf voor op de liveshow. Je leert een orkest en zijn instrumenten kennen, gaat een heuse quiztune leren, ontdekt wat bodypercussie is en zingt samen met Percossa het enige echte *Rhythmix lied*!
Hierdoor wordt de impact van de voorstelling op jouw leerlingen onvergetelijk.

Het volledige project bestaat uit:
- Drie voorbereidende lessen in de klas m.b.v. het digibord, een werkblad en klassenactiviteiten
- Instudeertool van het *Rhythmix lied*
- De voorstelling *Rhythmix*
- Één reflectieles in de klas: les 4

Bovenaan elke les zijn de inhoud, lesdoelen, voorbereiding en tijdsindicatie aangegeven zodat jij als leerkracht een goede inschatting kan maken wanneer de activiteiten passen in jouw lesprogramma. Het algemene doel van het lesmateriaal is om een breed scala aan muzikale en sociaal-emotionele kennis en ervaringen aan te reiken aan de leerlingen. Door middel van de opdrachten leren ze niet alleen samen muziek maken, maar ook samenwérken.

Rhythmix is een project waarbij de leerlingen een groot orkest leren kennen, allerlei muzikale stijlen de revue passeren én de leerlingen samen met Percossa en Philzuid de show tot een succes maken!

Veel plezier met *Rhythmix*!

Adeline van Campen, Alice Poulussen, Audrey Staaks en Maud Broeksteeg
Team educatie Philzuid

Voorbereiding en benodigdheden

Rhythmix is een project dat begint bij een goede voorbereiding in de klas. De impact die de muziek dan op de leerlingen heeft is niet in een boek te omschrijven. Jij als leerkracht speelt daar een sleutelrol in en om je daarbij te helpen heeft Philzuid een speciale website ontwikkeld waarin verschillende video's en activiteiten staan ter voorbereiding op de voorstelling. In combinatie met deze lesbrief kun je de leerlingen én jezelf optimaal voorbereiden op de voorstelling.

Voor de website op het digibord klik hier, of ga naar https://philzuid.nl/nl/educatie/rhythmix

Opzet lesmateriaal
Het lesmateriaal bestaat uit een website en deze leerkrachtenhandleiding. Wanneer je een les opent, komt deze automatisch op les A te staan. Rechtsboven in de hoek kun je navigeren naar les B of C van de betreffende les.

Website en handleiding
In deze handleiding zijn de opdrachten op de website beschreven én zijn er extra opdrachten te vinden waarbij de leerlingen samen moeten werken. Naast de vier lessen staat er een handige instudeertool van het *Rhythmix lied* op de website. Dit lied kan je op je eigen tempo en eigen manier met de leerlingen instuderen. Zie *Instuderen Rhythmix lied* op pagina 6 voor een voorbeeld van een instudeermethode. **LET OP! Het digitale lesmateriaal werkt niet in Internet Explorer, wel in Google Chrome of Firefox.**

Werkblad en bladmuziek
Het werkblad voor les 2A en 2B download je via deze link.
Bladmuziek *Rhythmix lied* download je via deze link.
Bladmuziek van de *Quiztune* download je via deze link.

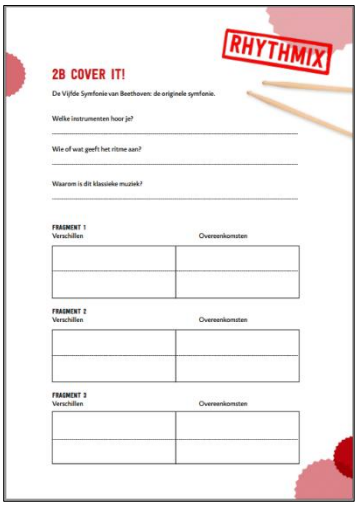

Iconen
In het lesmateriaal zijn verschillende icoontjes geplaatst. Deze icoontjes geven aan wat voor soort opdracht er beschreven is. Op deze manier is één oogopslag te zien wat je moet doen.

Bekijk de video

Een luisterfragment

Zingen of muziek maken

Een klassikaal gesprek en/of samenwerkingsopdracht

Tip voor de leerkracht

Wat heb je nodig?
- Internetverbinding en Google Chrome of Firefox browser met de laatste update
- Digibord met (goede) geluidsinstallatie
- Schrijfmateriaal en werkbladen voor les 2 (zie deze link)
- Computers/laptops voor de leerlingen, 1 per 4 à 5 leerlingen
- Schoolinstrumentarium

Beschrijving vanuit De Cultuur Loper en De Culturele Ladekast
De beschrijvingen zijn te downloaden via de website. Klik hier.

Tijd tekort?
Een goede voorbereiding zorgt voor een grotere impact bij de leerlingen tijdens de voorstelling. Toch kan het door de drukte van het lesprogramma voorkomen dat er weinig voorbereidingstijd is. **Doe in dat geval ten minste de volgende onderdelen: les 2C, 3A en studeer *Het Rhythmix lied* in**. Je zal zien dat deze onderdelen zorgen voor een feest van herkenning tijdens de voorstelling!

Wat moeten de leerlingen kunnen?
Om goed mee te kunnen doen tijdens de voorstelling moeten de leerlingen het volgende kunnen:

- De Quiztune (les 2C)
- Bodypercussie 1 en 2 (les 3A)
- *Het Rhythmix lied* (Instudeermodule, p.6)

Instuderen *Rhythmix lied*

Inhoud:	*Aanleren van het Rhythmix lied*
Doel:	*Het Rhythmix lied meezingen tijdens de voorstelling*
Voorbereiden:	*Open de instudeertool van het lied* Rhythmix *op de website*
Lestijd:	*30 minuten, maar herhaling is key!*

Het Rhythmix lied is een lied dat in de voorstelling gezongen gaat worden. Op de website kun je met de leerlingen het lied stap voor stap instuderen via de knop: *Rhythmix lied*. Het lied is in stukjes opgedeeld door middel van tabbladen. Hieronder is een methode beschreven om het lied aan te leren, maar je kan het lied ook op je eigen manier met de klas instuderen.

Leer het lied niet in één keer aan, maar gebruik de tabbladen om het in stukjes aan te leren.

1. Luisteren

Voordat je gaat beginnen met zingen luister je eerst met de leerlingen naar het deel van het lied dat je wilt gaan instuderen. Voor het gemak pakken we als voorbeeld het eerste couplet. Luister naar het couplet en lees de tekst mee. Vragen die je met de klas kan bespreken: Ken je het lied al? Welke instrumenten worden genoemd in de tekst? Kun je de tekst verdelen in blokjes? Hoeveel melodieën hoor je?

2. Meezingen

Zing nu een paar zinnen mee in het couplet. Spreek met elkaar af welke zinnen er meegezongen worden. Doe dit nog een keer en pak er een zin bij. Herhaal dit tot je het hele couplet mee kan zingen.

Voor extra variatie kun je de verschillende zinnen verdelen over tafelgroepjes in de klas

3. Zelfstandig zingen

Zing nu het couplet helemaal. Oefen dit een paar keer. Hierbij kun je ook afwisselen door de klas in tweeën te delen en allebei de helft te laten zingen. Als dit goed gaat kun je het ook eens oefenen in canon. Gebruik hiervoor bijvoorbeeld de tafelgroepjes.

Blijf bovenstaande fases herhalen voor elk onderdeel van het lied. Als je elk onderdeel hebt gedaan kun je het lied een keer helemaal zingen. Doe dit eerst met de tekst erbij en kijk daarna of jullie het al uit je hoofd kennen. Wie is de grote ster van de klas?

De opnames van het Rhythmix lied zijn gemaakt in opdracht van *Het Concertgebouw*. Artiesten:
Zang: Petra Creutzberg
Piano: Charlie Bo Meijering
Opname: Polycast

Les 1: We gaan beginnen

Les 1A: Het Orkest

Inhoud:	*Kennismaken met het orkest, de dirigent en de verschillende instrumentgroepen.*
Doel:	*De leerlingen onderscheiden de verschillende instrumentgroepen van het orkest door middel van klankkleur en uiterlijke kenmerken. De leerlingen kunnen de taken van de dirigent benoemen en uitleggen op welke manieren de dirigent het orkest aanstuurt.*
Voorbereiden:	*Open op de website les 1A.*
Lestijd:	*20 minuten*

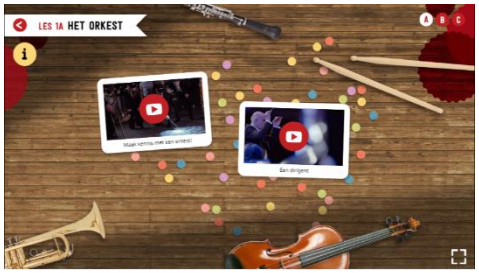

Maak kennis met het orkest door de video's te bekijken op de website over het orkest en een dirigent. Bij beide video's horen kijkvragen. Bespreek deze vragen met de leerlingen na het kijken van de video's. De antwoorden zijn hieronder beschreven en zijn ook terug te vinden in de video's.

In les 3 maak je kennis met Percossa. Oefen samen met hen de bodypercussie voor de voorstelling!

Maak kennis met een orkest!
Kijkvragen:

a) Hoe is het woord *orkest* ontstaan? **Antwoord:** In de tijd van de Oude Grieken, wat verwijst naar de plek waar muzikanten stonden in het theater.
b) Welke vier instrumentgroepen (families) zitten er in het orkest?
Antwoord: Strijkers, houtblazers, koperblazers en slagwerk. De harp is een aparte groep.
c) Noem per instrumentgroep minstens één instrument.
Antwoord:
   1. Strijkers: Viool, altviool, cello of contrabas
   2. Houtblazers: Klarinet, fluit, hobo of fagot
   3. Koperblazers: Trompet, trombone, tuba en hoorn
   4. Slagwerk: Pauken, grote trom, triangel, xylofoon, buisklokken enz.
d) Welk instrument zou jij willen spelen? Bespreek dit met de klas. Zouden jullie met z'n allen een orkest kunnen beginnen? **Antwoord:** Vrij antwoord

Een dirigent
Kijkvragen:

a) Vat met elkaar samen wat precies de taken zijn van de dirigent.
Antwoord: De dirigent heeft alle partijen van het orkest en kent deze precies. Dat heeft hij natuurlijk thuis voorbereid! De dirigent geeft de inzetten aan en bepaalt hoe het orkest moet klinken: sterk/zacht, kort/lang, vrolijk/droevig, enz..
b) Wat doet een componist? **Antwoord**: Hij schrijft muziek voor alle instrumenten.
c) Zou je zelf een stukje muziek willen schrijven? Waar zou het dan over gaan? **Antwoord:** vrij antwoord.

Wil je meer weten over de instrumenten? Kijk dan op:
https://philzuid.nl/nl/educatie/expeditie-orkest

Les 1B: Dirigent voor één dag

Inhoud:	*Instrumentenmodule*
Doel:	*De leerlingen horen het verschil tussen de verschillende instrumentgroepen en kunnen zowel van de uiterlijke kenmerken als van de klank verschillen en overeenkomsten benoemen. De leerlingen kunnen per instrument beschrijven hoe het bespeeld dient te worden.*
Voorbereiden:	*Speelt iemand in de klas een instrument? Laat diegene dat mee naar school nemen en vertellen over het instrument.* *Open op de website les 1B (open les 1 in het hoofdmenu en druk rechtsboven op B om naar les 1B te gaan.)*
Lestijd:	*10 minuten*

Laat een leerling die een instrument bespeelt dit meenemen naar school en daarover vertellen. Misschien durft de leerling wel een stukje voor te spelen?

Het orkest

Bekijk samen de schematische afbeelding van het orkest. Welke instrumenten zie je die je in de video's van les 1A nog niet hebt gezien? En welke instrumenten (her)ken je?

Dirigeren

Maak kennis met het orkest door bepaalde instrumentgroepen als een dirigent aan en uit te zetten. Klik op de hand van de dirigent om de muziek aan of uit te zetten. Zet verschillende instrumentgroepen aan en uit door op de muzieknootjes te klikken.

Bespreek met elkaar wat de verschillen en overeenkomsten zijn tussen de verschillende instrumenten. Denk aan speelwijze (sla je er op, blaas je er in of heb je een strijkstok nodig?), klank (hard geluid, zacht geluid, scherp, licht, warm...) en het uiterlijk van het instrument (waar is het van gemaakt?).

Hebben jullie het *Rhythmix lied* al goed geoefend?

Les 1C: Instrumentenquiz

Inhoud:	*De instrumentenquiz*
Doel:	*De leerlingen kunnen instrumenten correct bij naam noemen en aan de afbeelding het juiste geluidsfragment koppelen.*
Voorbereiden:	*Open op de website les 1C. Als een leerling een instrument bespeelt, laat hem het dan mee naar school nemen.*
Lestijd:	*De quiz 10 minuten, incl. optionele opdracht: 60 minuten*

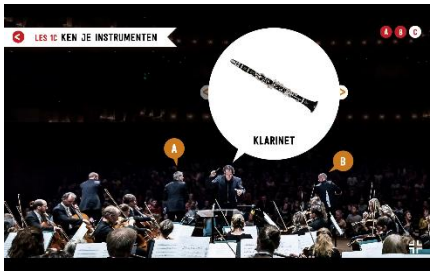

Optionele opdracht in voorbereiding op de quiz:
Verdeel de klas in groepjes van maximaal vier leerlingen. Ieder groepje kiest één instrument uit het orkest (dus géén elektrische gitaar bijvoorbeeld!). Nadat ze een instrument gekozen hebben zoeken ze informatie op over het instrument zoals het ontstaan van het instrument, hoe speel je er op en hoe klinkt het instrument (bijv. door een video van YouTube). Zorg dat er van elke instrumentgroep minstens één instrument aan bod komt. Laat de groepjes kort aan de klas presenteren wat ze hebben gevonden. Elke presentatie hoeft maar één minuut te duren.

Net als in de popmuziek zijn er in de klassieke muziek ook sterren die heel beroemd zijn omdat ze een instrument heel goed kunnen bespelen. Kunnen de leerlingen een heuse ster vinden die het instrument van hun keuze bespeelt? Denk bijvoorbeeld aan de Nederlandse violist Janine Jansen.

Je kan er ook voor kiezen om één of meerdere leerlingen hun instrument mee naar school te laten nemen om er iets over te vertellen en een stukje te spelen. Misschien hebben jullie wel een groot talent in jullie klas zitten!

Instrumentenquiz
In deze opdracht testen de leerlingen hun kennis van de instrumenten. De leerlingen noteren voor zichzelf of in tweetallen op een papiertje welk geluid er bij ieder instrument hoort door te kiezen voor A of B.

Doe de quiz door bij elke afbeelding van het instrument fragment A en B af te spelen. Voordat je de fragmenten afspeelt bespreek je eerst welk instrument je ziet op het plaatje. Speel daarna de fragmenten af. De leerlingen schrijven hun antwoord, A of B, op. Bespreek direct na elk instrument het antwoord.

Pas toe wat je in les 1A geleerd hebt door terug te denken aan de verschillen en overeenkomsten van de instrumenten.
Denk aan de speelwijze, klank en uiterlijk van het instrument. Hoor je snaren, of hoor je juist een blaasinstrument?

Antwoorden instrumentenquiz

Klarinet	A (B = hobo)
Viool	B (A = gitaar+ contrabas)
Hoorn	B (A = tuba)
Hobo	A (B = trompet)
Fagot	B (A = harp)
Trompet	A (B = trombone)
Trombone	A (B = contrabas)
Kleine trom	B (A = Pauken)
Dwarsfluit	A (B = hoorn)

Les 2: De Quiz!

De Quiz *in les 2 gaat over een heuse* Quiztune*! In de voorstelling is er een super vette quiz, waar natuurlijk een tune bij hoort. Net als het Jeugdjournaal dat een eigen tune heeft, heeft* De Quiz *in* Rhythmix *ook een eigen tune.* De Quiztune *van* Rhythmix *is gebaseerd op een echte symfonie:* De Vijfde Symfonie *van Beethoven. Aan het einde van les 2c kun je de* Quiztune *helemaal zingen!*

Les 2A: Beethoven

Inhoud:	De Vijfde Symfonie *van Beethoven*
Doel:	*De leerlingen kennen en herkennen het thema van* De Vijfde Symfonie *van Beethoven.. De leerlingen maken kennis met Beethoven en het leven van een componist.*
Voorbereiden:	*Print het werkblad voor de leerlingen, te vinden via deze link.* *Open op de website les 2A.*
Lestijd:	*10 minuten*

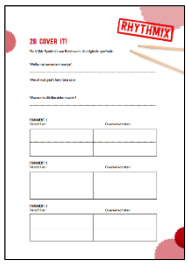

***De Vijfde Symfonie* van Beethoven**

In deze video van Schooltv leer je meer over het leven van Beethoven. Deel de werkbladen uit voordat jullie de video gaan bekijken, deze zijn ook nodig voor les 2B. De leerlingen maken de kijkvragen tijdens de video. Bespreek na de video de vragen en antwoorden met elkaar. De antwoorden worden gegeven in de video en vind je hieronder.

Vragen en antwoorden van het werkblad

- Wat was de inspiratie van Beethoven voor de melodie van zijn vijfde symfonie?
  Antwoord: Tijdens een wandeling hoorde hij de Geelgors zingen.
- De melodie uit de vijfde symfonie van Beethoven is door artiesten opnieuw gebruikt. Herken je een aantal muziekstijlen en zo ja, welke?
  Antwoord: Rock, rap en jazz.
- Waarom zou het voor een componist extra erg zijn om doof te zijn? Hoe heeft Beethoven dat opgelost zodat hij toch kon blijven componeren?
  Antwoord: Hij zaagde de poten van de piano af om de trillingen via de grond te kunnen voelen. Voor een componist is het erg om doof te zijn omdat hij dan zijn eigen muziek niet kan horen.
- Hoe zou jij het vinden om doof te zijn? Welke geluiden zou je dan missen?
  Antwoord: Vrij antwoord.

Les 2B: Cover it!

Inhoud:	*Kennismaken met verschillende covers van* De Vijfde Symfonie *van Beethoven.*
Doel:	*De leerlingen kennen het thema van* De Vijfde Symfonie *van Beethoven. De leerlingen kunnen muzikale verschillen en overeenkomsten benoemen tussen verschillende fragmenten gebaseerd op* De Vijfde Symfonie *van Beethoven.*
Voorbereiden:	*Print de werkbladen voor de leerlingen (dezelfde als les 2A).* *Open op de website les 2B.*
Lestijd:	*15 minuten*

(Klassieke) muziek is overal

Tegenwoordig wordt klassieke muziek gebruikt voor allerlei doeleinden. Kun je met de leerlingen bedenken waarvoor klassieke muziek gebruikt wordt? Bijvoorbeeld: filmmuziek, reclames, ringtones, tv-programma's, maar ook om weer nieuwe (pop)muziek van te maken. Zoek op YouTube met de leerlingen voorbeelden van klassieke muziek in films, reclames en tv-programma's. Bijvoorbeeld deze reclames van Cup-a-Soup en het spel FIFA .

Een cover is een bewerking van een bestaand lied. Vaak door een andere artiest dan de oorspronkelijke artiest/componist.

Covers

De Vijfde Symfonie van Beethoven is ook opnieuw gebruikt. Van deze symfonie zijn namelijk verschillende covers gemaakt. Vraag aan de leerlingen wie weet wat een cover is en wie er een lied kan noemen dat gecoverd is. Via deze link van radio 3fm vind je verschillende covers van bekende liedjes.
Ook in de huidige top40 vind je veel remakes van oude nummers. Een paar voorbeelden vind je via deze link.
In les 2B staat een video van een uitvoering van de originele symfonie van Beethoven en drie fragmenten van covers van deze symfonie.

Vijfde Symfonie van Beethoven

Beluister en bekijk eerst de video van de originele *Vijfde Symfonie* van Beethoven met de leerlingen. Laat de leerlingen de vragen op het werkblad beantwoorden. Je hoeft niet het hele fragment te beluisteren, één minuutje is genoeg. Bespreek met elkaar de antwoorden.

- Welke instrumenten hoor je?
  Antwoord: een of meerdere van de volgende instrumenten: viool, altviool, cello, contrabas, trompet, hoorn, klarinet, fagot, dwarsfluit, hobo en pauk.
- Wie of wat geeft het tempo aan?
  Antwoord: de dirigent

- Waarom is dit klassieke muziek?
  Antwoord: bijvoorbeeld: het is geschreven door Beethoven in de 19e eeuw (1808), het wordt gespeeld door een symfonieorkest met een dirigent, er zit geen beat zoals een drumstel bij, de muziek is genoteerd.

Hetzelfde, maar dan anders

Luister de drie fragmenten van de covers en schrijf bij elk fragment minstens één verschil en één overeenkomst op met het origineel van Beethoven. Bespreek met de leerlingen na elk fragment de antwoorden en tot slot de volgende vragen:

Waarom klinken de covers anders dan het origineel? Wat zijn juist overeenkomsten tussen het origineel en de covers? Zijn er ook overeenkomsten tussen de covers?

Let op! Het begin van fragment 2 lijkt heel veel op fragment 1, maar het is niet hetzelfde fragment! Wat is het verschil tussen fragment 1 en 2?

In onderstaande schema's vind je mogelijke antwoorden. Let op: muziek is geen wiskunde, dus leerlingen kunnen andere antwoorden opgeschreven hebben die ook goed zijn. Luister met de leerlingen mee en gebruik je eigen oren om te bepalen of het antwoord goed of fout is!

Fragment 1	
Verschillen	**Overeenkomsten**
Er zit een elektrische gitaar in	Symfonieorkest
Er zit een beat/groove van een drumstel onder	Zelfde melodie/thema ('ta ta ta taaa')
Verschillende popinstrumenten zijn in dit fragment te horen	Een gedeelte van de melodie in de strijkers komt terug

Fragment 2	
Verschillen	**Overeenkomsten**
Zelfde antwoorden als fragment 1	Zelfde antwoorden als fragment 1
Er wordt gezongen	
Andere melodie toegevoegd	

Fragment 3	
Verschillen	**Overeenkomsten**
Melodie is bijna hetzelfde, maar dan in 'swing', swingend uitgevoerd dus.	Het begint met dezelfde melodie en delen van de melodie komen terug
Geen strijkinstrumenten, veel blaasinstrumenten, bigband.	Zelfde opbouw als de symfonie
Gitaarsolo/improvisatie	
Je kan er goed op dansen	

Les 2C: *De Quiztune*

Inhoud:	De Quiztune
Doel:	*De leerlingen zingen* De Quiztune *melodisch, ritmisch en tekstueel correct.*
Voorbereiden:	*Open op de website les 2C.*
Lestijd:	*10 minuten*

We gaan nu zelf een cover uitvoeren van de *Vijfde Symfonie* van Beethoven. Deze cover komt ook terug in de voorstelling dus oefen extra goed zodat je mee kan doen!

Bladmuziek vind je hier.

De Quiztune met zang
Kijk en luister eerst naar de video waarin er meegezongen wordt. Luister de eerste keer en volg de tekst en de melodie mee. Beantwoord met de leerlingen de volgende vragen:

- Wat is een overeenkomst tussen de quiztune en het origineel van Beethoven?
  Antwoord: de melodie is (nagenoeg) hetzelfde.
- Wat is een verschil tussen de quiztune en het origineel van Beethoven?
  Antwoord: Er zit tekst bij en er wordt gezongen, de begeleiding is anders; er zit piano in.

Meezingen 1
Bekijk de video nog een keer en zing nu de laatste regel met de opname mee. Zie de afbeelding hieronder. Herhaal dit een paar keer.

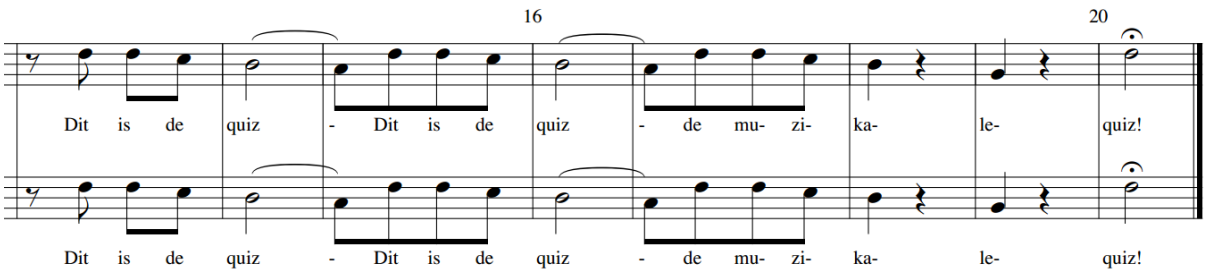

Meezingen 2
Bekijk de video nogmaals en zing nu met de hele klas de onderste regel. Draai het daarna om en zing met de hele klas alleen de bovenste regel.

Meezingen 3
Verdeel de klas nu in twee groepen: groep 1 zingt de bovenste partij en groep 2 zingt de onderste partij.

Helemaal zelf!
Probeer het nu eens met de karaokeversie! Klik de video *Quiztune karaoke* aan. Oefen een paar keer tot het helemaal lukt.

Varieer door de partijen eens om te draaien! Laat groep 1 de onderste partij zingen en groep 2 de bovenste. Kan je nog meer variaties bedenken? Wees creatief en maak er een leuk spelletje van!

Les 3: Body… wattes?

In deze les leren de leerlingen twee verschillende bodypercussies aan. In les 3A leert Percossa jullie een bodypercussie uit de voorstelling aan. In les 3B kun je aan de slag met een extra bodypercussie die je als energizer in de klas kan gebruiken.

Les 3A: Doe je mee?!

Inhoud:	*Aanleren bodypercussie uit de voorstelling*
Doel:	*De leerlingen voeren de bodypercussie uit de voorstelling ritmisch correct uit.*
Voorbereiden:	*Maak ruimte in de klas zodat iedereen kan staan en goed zicht heeft op het digibord* *Open op de website les 3A.*
Lestijd:	*10 minuten*

Doe je mee?!
Bekijk de video's van slagwerkgroep Percossa in les 3A op de website. Deze bodypercussies ga je meedoen tijdens de voorstelling. Goed opletten en goed meedoen dus! Leg de leerlingen uit dat ze de mannen die ze in de video zien straks ook op het podium gaan zien. Echte sterren dus! Speel de video's meerdere keren af, zodat je wat vaker kan oefenen.

Als je wilt scrollen door de video, bijvoorbeeld om de bodypercussie in gedeeltes te oefenen, kan dat door het YouTube icoontje rechtsonder in de video aan te klikken.

En? Kunnen jullie *Het Rhythmix lied* al uit het hoofd zingen?

Les 3B Bodypercussion

Inhoud:	*Kennis maken met bodypercussie*
Doel:	*De leerlingen kennen en benoemen verschillende manieren om je lichaam als instrument te gebruiken. De leerlingen voeren in groepen elk een eigen partij bodypercussie ritmisch correct uit.*
Voorbereiden:	*Optioneel: verzamel het aanwezige instrumentarium op school* *Maak ruimte in het klaslokaal zodat de klas in drie groepen kan staan en de leerlingen goed zicht hebben op het digibord.* *Open op de website les 3B.*
Lestijd:	*15 minuten*

Deze les bestaat uit vier video's. Bespreek voor het kijken van de video's eerst welke instrumenten de leerlingen al kennen die jullie op school hebben. Probeer een aantal van de instrumenten uit en experimenteer met elkaar hoe deze instrumenten klinken.

Regenkoor
Niet elke school heeft instrumenten in de kast liggen. Wat kan je doen als er geen instrumenten zijn? Kijk daarvoor naar de video *Regenkoor.* Doe met de klas mee met de video door alle geluiden na te doen. Welke geluiden worden er allemaal gemaakt? Wat gebruiken de mensen om deze geluiden te maken? Zodra het koor begint met zingen kun je de video stop zetten.

Met kop en schotel
Kijk nu de video *Met kop en schotel*. Welke 'instrumenten' hebben Han, Albert en Frank allemaal gebruikt? Aan het eind van de video leren de slagwerkers de leerlingen een ritme aan. Verdeel daarvoor de klas in drieën en doe meteen mee!

En nu… goed oefenen!
Met deze video kan je een extra bodypercussie oefenen. Let op: deze wordt niet in de voorstelling gedaan!

Wie is het snelst?
Ken je de bodypercussie al heel goed? Doe een wedstrijdje met de slagwerkmannen van Philzuid en ontdek wie het snelste is!

De dag van de voorstelling

Inhoud:	*Een gesprek met de leerlingen over het voorstellingsbezoek*
Doel:	*De leerlingen voorbereiden op het voorstellingsbezoek. De leerlingen weten hoe ze zich moeten gedragen in de concertzaal.*
Voorbereiden:	*Bekijk onderstaande vragen.*
Lestijd:	*5 minuten*

Een voorstelling bezoeken, hoe doe je dat?
Een voorstelling bezoeken is een bijzondere ervaring. Voor veel leerlingen zal *Rhythmix* misschien wel de eerste keer zijn dat ze naar een theater- of concertzaal gaan en een symfonieorkest zien. Misschien is het voor jou als leerkracht ook wel de eerste keer.
In deze les bereid je het bezoek samen met de leerlingen voor. Want hoe moet je je eigenlijk gedragen tijdens het concert? En zouden de musici (ook) zenuwachtig zijn?

Wat kun je doen
Bespreek samen met de leerlingen (een deel van) onderstaande vragen:

- Hoe gedraag je je in de klas als er iemand iets presenteert of vertelt?
- Kun jij stil luisteren? En hoe doe je dat?
- Hoe zou het voor de musici zijn als je heen en weer gaat lopen?
- Hoe zou het voor de musici zijn als je met elkaar gaat praten tijdens de voorstelling?
- Wat kunnen we doen om de musici te helpen een mooie voorstelling neer te zetten?
- Hoe kun je zonder te praten aan elkaar laten zien wat je er van vindt?
- Hoe kun je aan de musici laten merken dat je de voorstelling goed vond?
- Zouden de musici net zo goed hebben geoefend voor de voorstelling als wij?
- Mag je naar de wc gaan tijdens de voorstelling?

Tot slot
Heb vooral heel veel plezier tijdens de voorstelling! Muziek maken is super leuk, maar samen muziek maken is het leukste wat er is!

Les 4: Wat is jouw ritme?

Deze les is misschien wel de meest belangrijke van alle lessen, namelijk de reflectieles. In deze les praten de leerlingen met elkaar na over de voorstelling en horen ze van elkaar hoe ze het hebben ervaren. Het gesprek en de discussie staat in deze les centraal.

Wacht niet te lang met deze les, anders zijn de indrukken van de voorstelling zo voorbij!
Behandel deze les bij voorkeur de dag of uiterlijk de week na de voorstelling.

Inhoud:	*Reflecteren op de voorstelling*
Doel:	*De leerlingen reflecteren met elkaar op de voorstelling en geven hun mening over de voorstelling.* *De leerlingen staan open voor andere meningen en respecteren ook elkaars mening.* *De leerlingen ontwerpen een eigen bodypercussie naar aanleiding van de voorstelling.*
Voorbereiden:	*Open op de website les 4.*
Lestijd:	*20 minuten*

Wat vond je ervan?
Na de voorstelling zit je vol met indrukken. Je hebt immers een groot orkest en 4 percussiekunstenaars op het podium gezien en gehoord. Soms is het lastig om woorden te geven aan alles wat je ervaren hebt tijdens de voorstelling. De vragen in deze les kunnen je daarbij helpen.

Bekijk de video. In deze video praten Han, Albert en Frank, de slagwerkers uit het orkest, na over de voorstelling. Frank zat in de zaal dus hij heeft de voorstelling goed kunnen zien. Aan het einde van de video stellen ze een aantal vragen aan de klas. Ga over deze vragen een gesprek aan met de leerlingen. Vraag door wanneer leerlingen een kort of onvolledig antwoord geven: laat ze hun antwoord onderbouwen. De vragen staan hieronder nog eens genoteerd als hulpmiddel. Vermijd antwoorden als 'leuk' en 'wel grappig'.
Je kan er bijvoorbeeld ook een interview van maken waarbij leerlingen uit de klas andere leerlingen interviewen met onderstaande vragen. Of misschien kun je zelf wel vragen bedenken?
Maak er een gezellig moment van in de klas. Er zijn geen foute antwoorden en respecteer elkaars mening. Iedereen kan de voorstelling anders ervaren hebben en dat is alleen maar mooi.

Wissel open en gesloten vragen af. Wissel ook af tussen 'feit'-vragen en 'mening'-vragen.

Laat leerlingen steekwoorden op een briefje schrijven als antwoord op de vraag. Maak van de steekwoorden daarna met elkaar een groot woordweb van Rhythmix.

Reflectievragen uit de video
- Wat heb je gezien op het podium?
- Wat herkende je van alle dingen die je geleerd had van te voren?
- Wat was nieuw voor jullie?
- Wat vond je het mooiste moment in de voorstelling? Wat gebeurde er toen? Wat hoorde je toen in de muziek?

Overige reflectievragen

- Wat vond je het spannendste moment in de voorstelling en waarom?
- Welke instrumenten heb je gezien?
- Wat zou je aan je vrienden vertellen over de voorstelling?
- Hoe gedroegen de andere kinderen in de zaal zich?
- Welk instrument zou je zelf willen leren spelen?
- Welk moment zal je altijd onthouden en waarom?
- Zou je nog een keer terug willen komen?

Je eigen ritme maken

Tot slot mogen de leerlingen een eigen bodypercussie maken in groepjes. Verdeel de klas in groepjes van 4 à 5 leerlingen en zet *de beat* op de website aan. De leerlingen mogen een bodypercussie maken waarin ze laten zien waardoor ze geïnspireerd zijn in de voorstelling. De leerlingen kunnen onderstaand stappenplan gebruiken:

1. Bespreek kort met elkaar wat je van de voorstelling vond en schrijf steekwoorden op.
2. Bedenk welke klanken je allemaal kan maken met je lichaam. Gebruik hiervoor als voorbeeld de bodypercussies die je al kent van *Rhythmix*.
3. Zijn er klanken die goed passen bij de steekwoorden?
4. Schrijf op welke klanken je wilt gaan gebruiken in de bodypercussie.
5. Bedenk een volgorde waarin je deze wilt gaan gebruiken en schrijf deze op.
6. Bedenk een ritme waarmee je de klanken gaat gebruiken. Probeer samen uit wat mooi klinkt! Misschien kun je wel geluiden combineren?
7. Als je het ritme hebt bepaald hoef je alleen nog maar heel goed te oefenen met elkaar!
8. EXTRA: Je kan ook een rap maken bij de bodypercussie!
9. Laat het daarna aan de hele klas horen.

De leerlingen krijgen 5 à 10 minuten om de bodypercussie te bedenken en te oefenen. Daarna mogen alle groepjes hun bodypercussie presenteren aan de rest van de klas. Wie heeft de origineelste bodypercussie bedacht? En wie heeft er een coole rap gemaakt?

Vergeet niet om de beat op de website aan te zetten. Deze biedt ritmische ondersteuning aan de leerlingen tijdens het oefenen van hun zelfgemaakte bodypercussie.